Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti

«Təsdiq edirəm
Tədris məsələləri
üzrə prorektor v.i.e:

____________dos. Zaur Məmmədov
"12" fevral 2026-cı il

Fənn sillabusu

İxtisas: 6004003 - **"Dövlət və bələdiyyə idareedilməsi".**
Fakültə: "İqtisadiyyat və idarəetmə"
Kafedra: "İqtisadiyyat və innovativ idarəetmə"

1. Fənn haqqında məlumat :

Fənnin adı: Beynəlxalq iqtisadi münasibətlər (Kafedranın 13 fevral 2026-cı il tarixli 06 saylı protokolu ilə təsdiq edilmişdir).

I.Fənn haqqında məlumat :

Fənnin kodu: İPFS-B09
Fənnin növü: Seçmə
Tədris ili: IV (2025-2026).
Semestr: VIII(Yaz)
Tədris yükü cəmi: 120 saat. Auditoriya yükü-45 saat: (Mühazirə-30 saat, seminar-15 saat) .
Təhsilalma forması: Əyani
Tədris dili: Azərbaycan dili
AKTS üzrə kredit: 4

II.Müəllim haqqında məlumat:

Soyadı,adı, ata adı, elmi dərəcəsi və elmi adı: *dos. Əliyeva Gülbəniz Tofiq qızı*
Kafedranın ünvanı: Lənkəran şəhəri, Füzuli küç., 170 a, 1 saylı korpus.
Məsləhət saatı: II-IV günlər: saat 10^{00}-16^{00}
E-mail ünvanı: *gulbeniz_aliyeva@mail.ru*

III. Tövsiyyə olunan dərslik və dərs vəsaitləri:

Tövsiyyə olunan əsas ədəbiyyat:

1. R.İ.Xasbulatov, Beynəlxalq iqtisadi münasibətlər. Bakalavrlar üçün dərslik, 2014
2. Salvatore, D. (2019). International economics. John Wiley & Sons.
3. Halil Seyidoğlu "Uluslararasi İktisad" Anadolu Universitesi, Türkiye, 2019
4. R.İ.XASBULATOV. Beynəlxalq iqtisadi münasibətlər. Tərcümə (elmi redaktor prof. Ş.H.Hacıyev), Bakı, 2014
5. C. KƏRİMOV, C. HÜSEYNOV. Beynəlxalq iqtisadi münasibətlər (mühazirələr toplusu). Bakı, 2012.
6. F.R.Mirişli, Dünya iqtisadiyyatı,dərslik.Moscow-2015
7. Prof.dr.Yusuf Bayraktutan, Uluslararası iktisat, Türkiyə,2019.
8. Е.П.Пузакова, Мировая экономика и международныие экономичения отношения, «Феникс» 2004.
9. Şəfiqə Məmmədova, Beynəlxalq iqtisadiyyat, dərs vəsaiti. Bakı-2023.

Əlavə ədəbiyyat:

10. An Introduction to International Economics. - Edited y Y.Kozak, A Gribincea – Chisinau: ULIM ,2013
11. Bozyk P., Misala J. Economic Integration. - Polish Economic Publisher, Warsaw, 2003 .
12. Copeland L.S. Exchange Rates and International Finance. – Harlow: Pearson Education Limited, 2008.
13. Czarnocki B. Nor Global Nor a Village. - Western Review, 2002.
14. Dobraczynski M. Modern Conditionn of International Regions.- Reports of the Congress, V Session, Congress of Economists, Polish Economic Society, Warsaw , 2000.
15. Essentials of International Economics: Questions & Answers.- Edited by Yuriy Kozak,Tadeusz Sporek - Kiev-Katowice: CUL ,2014
Krugman, P. (1991). Geography and Trade. MIT Press.
16. Castells, M. (2010). The Rise of the Network Society. Wiley-Blackwell.
17. World Bank (2020). World Development Report: Trading for Development.
18. UNCTAD (2023). Transport and Trade Facilitation Report.
19. World Bank (2023). World Development Report: Trading for Development.
UNCTAD (2024). Review of Maritime Transport.
20.European Commission (2023). Sustainable and Smart Mobility Strategy.
21.International Energy Agency (2023). Transport Energy Outlook.
22. Todaro, M. P., Smith, S. C. *Economic Development*. 13th ed., Pearson, 2020.
23. OECD. Cities in the World: A New Perspective on Urbanisation. Paris, 2023.
24. Todaro, M. P., Smith, S. C. Economic Development. 13th ed., Pearson, 2020

IV.Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən başqa bir fənin tədrisinə zərurət yoxdur.

V.Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda başqa fənlərin tədris olunması zərurəti yoxdur.

VI.Fənnin təsviri və məqsədi: Müasir qlobal iqtisadi münasibətlər sistemində ayrı-ayrı milli iqtisadiyyatların öz geoiqtisadi maraqlarının təmin edilməsi istiqamətində yürütdükləri strateji kursun əsas vektorial istiqamət kimi beynəlxalq iqtisadi münasibətlərin daha səmərəli və məqsədyönlü təşkili bilavasitə mühim əhəmiyyət kəsb etməkdədir.Ümumiyyətlə keçmiş sovetlər birliyi dağıldıqdan sonra dünya iqtisadiyyatının əsas subyektləri olan konkret milli iqtisadiyyat birmənalı şəkildə qəbul etdi ki, heç bir suveren dövlət dünya iqtisadiyyatından bu və ya digər şəkildə təcrid olunmuş halda fəaliyyət göstərə bilməzlər. Fənni beynəlxalq iqtisadi münasibətlərin əsas formalarını və qanunauyğunluqlannı öyrənir. Fənn məntiqi ardıcıllıqla ayrılmış bölmələr üzrə beynəlxalq iqtisadi münasibətlərin formaları (beynəlxalq ticarət, kapital ixracı, işçi qüvvəsinin beynəlxalq miqrasiyası və beynəlxalq əmək bazarı, beynəlxalq valyuta-maliyyə və kredit münasibətləri, elm və texnika sahəsində ölkələrin əməkdaşlığı və beynəlxalq münasibətləri), beynəlxalq inhisarlar və inteqrasiya prosesləri, beynəlxalq iqtisadi təşkilatlar, yeni beynəlxalq iqtisadi qaydalar və təhlükəsizlik, beynəlxalq iqtisadi fəaliyyətin idarə edilməsi və tənzimlənməsi məsələləri, ayrı-ayrı mallar, xidmətlər, qiymətli kağızlar, xammal və enerji daşıyıcıları bazarlarının xüsusiyyətləri, beynəlxalq banklar, birjalar və onların fəaliyyət mexanizmi, beynəlxalq iqtisadi əlaqələrin və əməliyyatların təşkili və texnikası ilə bağlı olan digər məsələləri özündə ehtiva edir.

Kurs iqtisadi qloballaşma, transmilliləşmə, regionlaşma, iqtisadi inteqrasiya və bu kimi bir sıra qlobal iqtisadi tendensiyaların mahiyyət və məzmununu özündə ehtiva etməklə tələbələrdə fundamental iqtisadi biliklərin formalaşmasına fokuslanmışdır. Kursun tədrisi

tələbələrdə beynəlxalq iqtisadi münasibətlər sisteminin inkişaf məsələlərinin müzakirəsi, təhlili, tənqidi və qiymətləndirilməsi kimi yanaşmalara hədəfləmişdir. Kursun akademik məqsədi, tələbələrdə beynəlxalq iqtisadi münasibətlər və yeni iqtisadi oyun qaydaları ilə əlaqədar (makroiqtisadi konteksində) biliklərin genişləndirilməsi eləcə də dərinləşdirilməsindən ibarət olub, bu sahədə müvafiq ədəbiyyatların (ayrı-ayrı informasiya resusrla-rının) təhlili, müqayisəsi və müstəqil əqli nəticə çıxarmasına hesablanmışdır. Əsas məqsədi dünya ölkələri arasında qarşılıqlı iqtisadi münasibətləri öyrənmək, onların müasir şəraitdə spesifik xüsusiyyətləri və təzahür formaları haqqında tələbələrə lazımı biliklər çatdırmaq, vahid bir sistem kimi dünya təsərrüfatında baş verən prosesləri və meylləri müəyyən etmək və araşdırmaqdan ibarətdir.

VII.Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

I. **VIII.Qiymətləndirmə:** Fənn üzrə tələbələrin biliyi 100 ballıq sistemlə qiymətləndirilir. Yəni tələbənin fənn üzrə toplaya biləcəyi balın maksimum miqdarı 100-ə bərabərdir. Bu balın yarısı (50 balı) tələbənin semestr müddətində fəaliyyətinin nəticəsinə (cari qiymətləndirmə), digər yarısı isə (digər 50 balı) imtahanın nəticəsinə (aralıq qiymətləndirmə) görə verilir.

Fənn üzrə cari qiymətləndirmənin nəticəsinə görə verilən maksimum 50 bala aşağıdakılar daxildir:

- 20 bal - seminar dərslərində fəaliyyətinə görə;
- 30 bal - kollokviumların nəticələrinə görə.

Qiymətləndirmə zamanı LDU-nun Elmi Şurasının 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir. İmtahan yazılı şəkildə aparılır və imtahan biletinə bir qayda olaraq fənn üzrə tədris olunan mövzulara aid 5 sual daxil edilir. Hər sual maksimum 10 bal olmaqla qiymətləndirilir (aşağıda qeyd olunan qiymət meyarına əsasən) ki, bu da toplamda fənn üzrə aralıq qiymətləndirmənin nəticəsinə görə verilən maksimum 50 balı təşkil edir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal - tələbə keçilmiş materialı dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir;
- 9 bal - tələbə keçilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun məzmununu tam aça bilir;
- 8 bal - tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal - tələbə keçilmiş materialı yaxşı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandıra bilmir;
- 6 bal - tələbənin cavabı əsasən düzgündür;
- 5 bal - tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir;
- 4 bal - tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal - tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandıra bilmir;
- 1-2 bal - tələbənin mövzudan qismən xəbəri var;
- 0 bal - cavab yoxdur.

Tələbənin fənn üzrə aralıq qiymətləndirmə balının (imtahanda topladığı balın) miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin fənn üzrə aralıq qiymətləndirmə balı cari

qiymətləndirmə balına (semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala) əlavə olunmur.

Fənn üzrə cari və aralıq qiymətləndirmənin ümumi nəticəsinə görə tələbənin biliyi yekun olaraq aşağıdakı kimi qiymətləndirilir:

Bal aralığı (göstərilən ballar daxil olmaqla)	Hərflə işarəsi	Sözlə yazılışı
91-100 bal	A	əla
81-90 bal	B	çox yaxşı
71-80 bal	C	yaxşı
61-70 bal	D	kafi
51-60 bal	E	qənaətbəxş
51-baldan aşağı	F	qeyri-kafi

IX.Davranış qaydalarının pozulması: *Tələbə Universitetin daxili nizam –intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görüləcək.*

X.Təqvim planı: *Mühazirə 30 saat, Seminar 15 saat,* ***Cəmi: 45 saat***

№	Keçirilən mühazirə mövzularının məzmunu	Mühazirə		Seminar	
		Saat	Tarix	Saat	Tarix
1	2	3	4	5	6
1.	**Mövzu 1. Beynəlxalq iqtisadi münasibətlərin (BİM) mahiyyəti, vəzifələri və dünya iqtisadiyyatında rolu** **Plan:** 1. BİM fənninin, predmeti əsas vəzifələri və strukturu 2.BİM iqtisadi kateqoriya kimi: mahiyyəti, əhəmiyyəti və əsas formaları 3.BİM-in təkamülü və genezisi 4.BİM-in inkişaf qanunauyğunluqları və problemləri	2		2	

2.	**Mövzu 2. Beynəlxalq əmək bölgüsü beynəlxalq iqtisadi münasibətlərin obyektiv əsasıdır** **Plan:** 1. Beynəlxalq əmək bölgüsünün mahiyyəti və əsas formaları 2. Beynəlxalq əmək bölgüsünün əsas konsepsiyaları 3. İstehsalın beynəlxalq ixtisaslaşması: mahiyyəti və formaları 4. Beynəlxalq istehsal kooperativləşdirilməsi: xüsusiyyətləri və növləri 5. Beynəlxalq əmək bölgüsünün inkişaf amilləri və göstəriciləri	**2**			
3.	**Mövzu 3. Beynəlxalq ticarət** **Plan:** 1. Beynəlxalq ticarət anlayışı, obyektləri və subyektləri, onun milli iqtisadiyyat üçün əhəmiyyəti 2. Beynəlxalq ticarət nəzəriyyələri və onların təkamülü 3. Klassik nəzəriyyələrə qədərki konsepsiyalar 4. Beynəlxalq ticarətin klassik və neoklassik nəzəriyyələri 5. Beynəlxalq ticarətin müasir nəzəriyyələri **6.** Dünya qiymətlərinin mahiyyəti və əsas növləri	**4**		**2**	
4.	**Mövzu 4. Xarici ticarət siyasəti** **Plan:** 1. Xarici ticarət siyasətinin mahiyyəti və formaları 2. Xarici ticarət siyasətinin tarif vasitələri 3. Xarici ticarət siyasətinin qeyri-tarif vasitələri 4. Beynəlxalq ticarətin dövlətlərarası və hüquqi tənzimlənməsi: beynəlxalq təşkilatlar və normativ aktlar	**2**			

5.	**Mövzu 5. Beynəlxalq iqtisadi münasibətlər sistemində kapitalın beynəlxalq hərəkəti** **Plan:** 1. Kapitalın beynəlxalq hərəkəti: mahiyyəti, mərhələləri, inkişaf səbəbləri, göstəriciləri və formaları 2. Birbaşa xarici investisiyalar kapital ixracının əsas forması kimi: səbəbləri, üstünlükləri, nəzəri əsasları, müasir inkişaf meylləri 3. Portfel investisiyaları: səbəbləri və müasir xüsusiyyətləri 4.Dünya borc kapitalı bazarı: strukturu və müasir inkişaf meylləri	**2**		**2**	
6.	**Mövzu 6 Beynəlxalq valyuta-maliyyə münasibətləri** **Plan:** 1.Dünya valyuta sistemi: mahiyyəti, növləri və funksiyaları 2.Dünya valyuta sisteminin təkamülü 3.Valyuta və valyuta məzənnələri,valyuta siyasəti, bazarlar dünya valyuta sisteminin əsas elementləri kimi 4.Ölkənin tədiyə balansı: tərtib edilmə prinsipləri və strukturu 5.Tədiyə balansının dövlət tənzimlənməsi metodları	**2**			
7.	**Mövzu 7 Beynəlxalq valyuta maliyyə münasibətlərini tənzimləyən beynəlxalq maliyyə təşkilatları** **Plan:** 1.BVF-nun məqsədi və funksiyaları,fəaliyyət sahələri 2.BVF-nun kredit fəaliyyətinin təkamülünün əsas mərhələləri 3.Dünya Bankı qrupu	**2**		**2**	

8	Mövzu 8. **İşçi qüvvəsinin beynəlxalq miqrasiyası** **Plan:** 1.İşçi qüvvəsinin miqrasiyası beynəlxalq iqtisadi münasibətlərin əsas formalarından biri kimi 2.İşçi qüvvəsinin beynəlxalq miqrasiyasını yaradan və onun inkişafına təsir edən amillər 3.İşçi qüvvəsinin miqrasiya "dalğaları", miqrasiya mərkəzləri və miqrasiyanın müasir meylləri 4.İşçi qüvvəsinin beynəlxalq miqrasiyasının ölkə iqtisadiyyatlarına təsiri 5.Beynəlxalq əmək miqrasiyası proseslərinin milli tənzimlənməsi: mahiyyəti, növləri və alətləri 6.Miqrasiya proseslərinin beynəlxalq tənzimlənməsi	**2**			
9.	**Mövzu 9. Elmi-texniki biliklərlə beynəlxalq mübadilə** Plan: 1.Texnologiyaların beynəlxalq ötürülməsi beynəlxalq iqtisadi münasibətlərin forması kimi 2. Texnologiyaların beynəlxalq ötürülməsinin mexanizmləri və əsas formaları 3. Beynəlxalq texniki dəstək: mahiyyəti və formaları 4. Texnologiya mübadiləsinin dövlət tənzimlənməsi, beynəlxalq mübadilənin xarakterik cəhətləri	**2**		**2**	
10.	Mövzu 10. **Beynəlxalq və transmilli şirkətlər** Plan: 1.Beynəlxalq şirkətlərin meydana gəlməsinin nəzəri əsasları, onların mahiyyəti və formaları 2.Transmilli şirkətlərin qlobal filial şəbəkələri, ölkələr üzrə təmərküzləşməsi və beynəlxalq istehsal masştabları 3.Transmilli şirkətlərin dünya təsərrüfatında rolu 4.Transmilli şirkətlərin fəaliyyətinin müasir strateji modelləri	**2**			

11.	**Mövzu 11. Beynəlxalq iqtisadi münasibətlərin təşkilati-hüquqi əsasları** **Plan:** 1.Beynəlxalq iqtisadi münasibətlərin təşkilati-hüquqi əsaslarının əsas prinsipləri və normaları. 2.Beynəlxalq iqtisadi hüququn əsas mənbələri: dövlətlərarası müqavilələr və onların növləri. 3.Dövlət və özəl müəssisələr, onların ümumi və fərqli cəhətləri, təşkilati-hüquqi xüsusiyyətləri. 4.Beynəlxalq iqtisadi münasibətlərin dövlətlərarası tənzimlənməsinin formalaşması, təkamülü və müasir sistemi	**2**		**2**	
12.	**Mövzu 12. Beynəlxalq iqtisadi təşkilatlar** **Plan:** 1.Beynəlxalq iqtisadi münasibətlər sistemində beynəlxalq iqtisadi təşkilatların rolu və əhəmiyyəti. 2.Beynəlxalq təşkilatların təsnifi və növləri 3.İqtisadi əməkdaşlığın çoxtərəfli tənzimlənməsi sistemində beynəlxalq iqtisadi təşkilatlar. 4. Birləşmiş Millətlər Təşkilatı sisteminin təşkilatları. 5.İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatı sisteminin təşkilatları 6. Beynəlxalq valyuta-maliyyə təşkilatları və onların iqtisadi əməkdaşlığın inkişafında rolu 7. Dünya ticarətinin tənzimlənməsi sistemində beynəlxalq iqtisadi təşkilatlar. 8. Ticarət və iqtisadi siyasət məsələləri üzrə çoxtərəfli dövlətlərarası təşkilatlar	**2**			
13.	**Mövzu 13. Beynəlxalq iqtisadi münasibətlərdə beynəlxalq inteqrasiya** **Plan:** 1. Beynəlxalq inteqrasiya proseslərinin mahiyyəti, obyektiv ilkin şərtləri, məqsədləri. 2.Beynəlxalq iqtisadi inteqrasiya prosesinin ümumnəzəri əsasları. 3.İnteqrasiya birliklərinin növləri və onların xüsusiyyətləri. 4.Müasir beynəlxalq iqtisadiyyatda inteqrasiya proseslərinin əsas mərkəzləri. 5.Avropa Birliyi: inteqrasiyanın xüsusiyyətləri və onun tənzimlənməsi mexanizmi. 6.Azad ticarət haqqında Şimali Amerika sazişi (NAFTA). 7.Asiya-Sakit Okean regionunda inteqrasiya prosesləri	**2**		**2**	

14.	**Mövzu 14. Azərbaycan beynəlxalq iqtisadi münasibətlər sistemində** **Plan**: 1.Azərbaycanın xarici iqtisadi siyasətinin mahiyyəti və əsas prinsipləri 2.Azərbaycanın beynəlxalq inteqrasiya birliklərində iştirakı: əsas xüsusiyyətlər və perspektivlər 3. Azərbaycan beynəlxalq təşkilatlar sistemində 4.Azərbaycanın beynəlxalq maliyyə institutları ilə əməkdaşlığı 5. Azərbaycanın xarici iqtisadi əlaqələri	**2**		**1**	
	Cəmi:	**30 saat**		**15 saat**	

XI.Fənn üzrə tələblər: Tələbə fənnin öyrənilməsi zamanı bacarmalıdır:

- Beynəlxalq iqtisadi münasibətlər ilə əlaqədar siyasət sənədlərini (beynəlxalq təşkilatlar) anlamaq və iqtisadçı strateq kimi düşünmək;
- qlobal iqtisadi sistemdə müşahidə edilən prosesləri təsvir etmək və faktları meyarlarından ayırmaq;
- Beynəlxalq iqtisadi münasibətlərdə müşahidə olunan qanunauyğunluq və prosesləri fərqləndirmək və müqayisə etmək;
- Beynəlxalq iqtisadi münasibətlər ilə əlaqədar kateqoriyaları fərqləndirmək və müvafiq iqtisadi alətlərin inteqrasiyası ilə nəticələri əsaslandırmaq;
- qlobal iqtisadi proseslərinin nəticələrini qarşılaşdıraraq qiymətləndirmək və s.

XII. Fənnin tədrisi üçün nəzərdə tutulan tədris və öyrənmə metodları:

mühazirə, seminar, praktiki tapşırıqlar
- təqdimat və müzakirə
- debat
- müstəqil iş/araşdırma
- layihələr
-problemlərə əsaslana tədris
-sahə işləri
-rol oyunları

XIII. Fənn üzrə təlimin nəticələri: "Beynəlxalq iqtisadi münasibətlər" fənni üzrə proqramda nəzərdə tutulan mövzuların səmərəli tədrisi tələbələr fənni mənimsədikdən sonra xarici iqtisadi fəaliyyətin əsas bazası kimi beynəlxalq iqtisadi münasibətlər haqqında zəruri biliklər əldə edəcək və onun reallaşdırılmasının konkret mexanizmlərini öyrənəcəklər .Eyni zamanda beynəlxalq ticarətin alternativ nəzəriyyələrini müqayisə etmək, beynəlxalq ticarət modellərini təhlil etmək və sınaqdan keçirmək, tariflərin və qeyri-tarif maneələrinin təsirini qiymətləndirmək,proteksionist siyasətin etibarlılığını və səmərəliliyini müəyyən etmək, güzəştli ticarət razılaşmalarının təsirini qiymətləndirmək,valyuta bazarının necə işlədiyini anlamaq,dünya iqtisadiyyatında baş verən beynəlxalq inteqrasiya proseslərini qiymətləndirmək və təhlil etmək, valyuta məzənnəsi rejimləri və beynəlxalq valyuta standartlarını müqayisə etmək, beynəlxalq iqtisadi münasibətlərdə beynəlxalq təşkilatların rolunu qiymətləndirmək bacarıqlarına nail olacaqlar.

XIV.Tələbələrin fənn haqqında fikirlərinin öyrənilməsi : ---------------------------------------

XV. Kollokvium sualları:

I Kollokvium sualları:

1. BİM fənninin, predmeti əsas vəzifələri və strukturu
2. BİM iqtisadi kateqoriya kimi: mahiyyəti, əhəmiyyəti və əsas formaları
3. BİM-in təkamülü və genezisi
4. BİM-in inkişaf qanunauyğunluqları və problemləri
5. Beynəlxalq əmək bölgüsünün mahiyyəti və əsas formaları
6. Beynəlxalq əmək bölgüsünün əsas konsepsiyaları
7. İstehsalın beynəlxalq ixtisaslaşması: mahiyyəti və formaları
8. Beynəlxalq əmək bölgüsünün inkişaf amilləri və göstəriciləri
9. Beynəlxalq ticarət anlayışı, obyektləri və subyektləri, onun milli iqtisadiyyat üçün əhəmiyyəti
10. Beynəlxalq ticarət nəzəriyyələri və onların təkamülü

II Kollokvium sualları

1. Xarici ticarət siyasətinin mahiyyəti və formaları
2. Xarici ticarət siyasətinin tarif vasitələri
3. Xarici ticarət siyasətinin qeyri-tarif vasitələri
4. Kapitalın beynəlxalq hərəkəti: mahiyyəti, mərhələləri, inkişaf səbəbləri, göstəriciləri və formaları
5. Birbaşa xarici investisiyalar kapital ixracının əsas forması kimi: səbəbləri, üstünlükləri, nəzəri əsasları, müasir inkişaf meylləri
6. Portfel investisiyaları: səbəbləri və müasir xüsusiyyətləri
7. Dünya valyuta sistemi: mahiyyəti, növləri və funksiyaları
8. Valyuta və valyuta məzənnələri,valyuta siyasəti, bazarlar dünya valyuta sisteminin əsas elementləri kimi
9. Ölkənin tədiyə balansı: tərtib edilmə prinsipləri və strukturu
10. BVF-nun məqsədi və funksiyaları,fəaliyyət sahələri

XVI.İmtahan sualları:

1. BİM fənninin, predmeti əsas vəzifələri və strukturu
2. BİM iqtisadi kateqoriya kimi: mahiyyəti, əhəmiyyəti və əsas formaları
3. BİM-in təkamülü və genezisi
4. BİM-in inkişaf qanunauyğunluqları və problemləri
5. Beynəlxalq əmək bölgüsünün mahiyyəti və əsas formaları
6. Beynəlxalq əmək bölgüsünün əsas konsepsiyaları
7. İstehsalın beynəlxalq ixtisaslaşması: mahiyyəti və formaları
8. Beynəlxalq əmək bölgüsünün inkişaf amilləri və göstəriciləri
9. Beynəlxalq ticarət anlayışı, obyektləri və subyektləri, onun milli iqtisadiyyat üçün əhəmiyyəti
10. Beynəlxalq ticarət nəzəriyyələri və onların təkamülü
11. Klassik nəzəriyyələrə qədərki konsepsiyalar
12. Beynəlxalq ticarətin klassik və neoklassik nəzəriyyələri
13. Beynəlxalq ticarətin müasir nəzəriyyələri
14. Dünya qiymətlərinin mahiyyəti və əsas növləri
15. Xarici ticarət siyasətinin mahiyyəti və formaları
16. Xarici ticarət siyasətinin tarif vasitələri

17. Xarici ticarət siyasətinin qeyri-tarif vasitələri
18. Kapitalın beynəlxalq hərəkəti: mahiyyəti, mərhələləri, inkişaf səbəbləri, göstəriciləri və formaları
19. Birbaşa xarici investisiyalar kapital ixracının əsas forması kimi: səbəbləri, üstünlükləri, nəzəri əsasları, müasir inkişaf meylləri
20. Portfel investisiyaları: səbəbləri və müasir xüsusiyyətləri
21. Dünya valyuta sistemi: mahiyyəti, növləri və funksiyaları
22. Dünya valyuta sisteminin təkamülü
23. Valyuta və valyuta məzənnələri,valyuta siyasəti, bazarlar dünya valyuta sisteminin əsas elementləri kimi
24. Ölkənin tədiyə balansı: tərtib edilmə prinsipləri və strukturu
25. BVF-nun məqsədi və funksiyaları,fəaliyyət sahələri
26. Dünya Bankı qrupu
27. İşçi qüvvəsinin miqrasiyası beynəlxalq iqtisadi münasibətlərin əsas formalarından biri kimi
28. İşçi qüvvəsinin beynəlxalq miqrasiyasını yaradan və onun inkişafına təsir edən amillər
29. İşçi qüvvəsinin miqrasiya "dalğaları", miqrasiya mərkəzləri və miqrasiyanın müasir meylləri
30. İşçi qüvvəsinin beynəlxalq miqrasiyasının ölkə iqtisadiyyatlarına təsiri
31. Texnologiyaların beynəlxalq ötürülməsi beynəlxalq iqtisadi münasibətlərin forması kimi
32. Texnologiyaların beynəlxalq ötürülməsinin mexanizmləri və əsas formaları
33. Beynəlxalq şirkətlərin meydana gəlməsinin nəzəri əsasları, onların mahiyyəti və formaları
34. Transmilli şirkətlərin qlobal filial şəbəkələri, ölkələr üzrə təmərküzləşməsi və beynəlxalq istehsal masştabları
35. Transmilli şirkətlərin dünya təsərrüfatında rolu
36. Transmilli şirkətlərin fəaliyyətinin müasir strateji modelləri
37. Beynəlxalq iqtisadi münasibətlərin təşkilati-hüquqi əsaslarının əsas prinsipləri və normaları.
38. Beynəlxalq iqtisadi hüququn əsas mənbələri: dövlətlərarası müqavilələr və onların növləri
39. Beynəlxalq iqtisadi münasibətlərin dövlətlərarası tənzimlənməsinin formalaşması, təkamülü və müasir sistemi
40. Beynəlxalq iqtisadi münasibətlər sistemində beynəlxalq iqtisadi təşkilatların rolu və əhəmiyyəti.
41. Beynəlxalq təşkilatların təsnifi və növləri
42. İqtisadi əməkdaşlığın çoxtərəfli tənzimlənməsi sistemində beynəlxalq iqtisadi təşkilatlar
43. Birləşmiş Millətlər Təşkilatı sisteminin təşkilatları
44. Beynəlxalq valyuta-maliyyə təşkilatları və onların iqtisadi əməkdaşlığın inkişafında rolu
45. Dünya ticarətinin tənzimlənməsi sistemində beynəlxalq iqtisadi təşkilatlar.
46. Ticarət və iqtisadi siyasət məsələləri üzrə çoxtərəfli dövlətlərarası təşkilatlar
47. Beynəlxalq inteqrasiya proseslərinin mahiyyəti, obyektiv ilkin şərtləri, məqsədləri
48. İnteqrasiya birliklərinin növləri və onların xüsusiyyətləri.
49. Müasir beynəlxalq iqtisadiyyatda inteqrasiya proseslərinin əsas mərkəzləri
50. Avropa Birliyi: inteqrasiyanın xüsusiyyətləri və onun tənzimlənməsi mexanizmi.

51. Azad ticarət haqqında Şimali Amerika sazişi (NAFTA).
52. Azərbaycanın xarici iqtisadi siyasətinin mahiyyəti və əsas prinsipləri
53. Azərbaycanın beynəlxalq inteqrasiya birliklərində iştirakı: əsas xüsusiyyətlər və perspektivlər
54. Azərbaycan beynəlxalq təşkilatlar sistemində
55. Azərbaycanın beynəlxalq maliyyə institutları ilə əməkdaşlığı
56. Azərbaycanın xarici iqtisadi əlaqələri

"Beynəlxalq iqtisadi münasibətlər" fənni üzrə fənninin sillabusu 6004003 - **"Dövlət və bələdiyyə idarəedilməsi"** ixtisasının təhsil proqramı, tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.

Sillabus *"İqtisadiyyat və innovativ idarəetmə"* kafedrasında müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir. (13.02.2026-cı il, protokol №6).

Kafedra müdiri v.i.e: **dos.G.T.Əliyeva**

Fənn müəllimi: **dos.G.T.Əliyeva**